

Dybiec, Julian

Henryk Barycz (1901-1994)

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 40/1, 135-160

1995

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prof. Henryk Barycz

HENRYK BARYCZ
(1901–1994)

W dniu 9 marca 1994 r. zmarł w Krakowie w wieku 93 lat profesor Henryk Barycz historyk oświaty, kultury i nauki. Urodził się 21 czerwca 1901 r. w Starym Sączu w rodzinie małorolnego chłopa Michała Barycza i Walerii z Koronów. Swe imię zawdzięczał matce; która przed urodzeniem syna przeczytała *Krzyżaków* Henryka Sienkiewicza i była pod wielkim urokiem tego pisarza. Szkołę elementarną ukończył w rodzinnym mieście. Do szkoły średniej uczęszczał w Nowym Sączu w latach 1911–1920, kształcąc się w tamtejszym I Gimnazjum. Przez dwa lata mieszkał w bursie nowosądeckiej. Przez dalsze lata dojeżdżał pociągiem ze Starego Sącza. Od wczesnej młodości interesowała go historia. Pierwszymi książkami historycznymi, jakie czytał, były popularne wydawnictwa ludowe ukazujące się wówczas w Galicji. Zainteresowania te rozwijał w trakcie nauki gimnazjalnej, mając dostęp do miejscowych bibliotek. Historii uczył go Piotr Zieliński, absolwent seminarium historycznego Wiktora Czerbaka w Uniwersytecie Jagiellońskim. Wielkim przeżyciem była dla młodego ucznia wycieczka na Spisz, zorganizowana przez nauczyciela Kazimierza Bojarskiego w celu zapoznania się z tamtejszymi zamkami. Mimo trudnych warunków materialnych, utrzymywania się z korepetycji, dojazdów z rodzinnego miasta do szkoły średniej, gimnazjum ukończył z odznaczeniem.

W roku 1920 zapisał się na studia historyczne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W czasie ich trwania mógł swobodnie pogłębiać swe zainteresowania bowiem, jak wspominał, ze szkoły średniej wyniósł tak gruntowną wiedzę zdobytą samouctwem, że egzaminy nie sprawiały mu żadnej trudności. Od początku studiów interesował się Odrodzeniem i Reformacją. Początkowo uczęszczał na zajęcia profesora Wacława Sobieskiego, potem związał się z profesorem Stanisławem Kotem historykiem kultury. Uczęszczał także na wykłady sławnych wówczas uczonych: Stanisława Wędkiewicza, Ignacego Chrzanowskiego, Stanisława Windakiewicza, Stanisława Kutrzeby, Adama Krzyżanowskiego i Kazimierza Morawskiego. Wspaniali ci mistrzowie i głębcy myśliciele wywarli na niego znaczny wpływ. Wcześniej też znalazł się w kręgu oddziaływań Aleksandra Brücknera dzięki lekturze jego dzieł, które najprawdopo-

dobniej ukształtowały typ jego osobowości badawczej w duchu erudycyjnym. Konieczność samodzielnego utrzymywania się na studiach sprawiła, że w latach 1922–1923 pracował w Archiwum Miejskim Krakowskim. Na czwartym roku powołano go na stanowisko pomocniczej siły naukowej w Seminarium Historii Kultury UJ Stanisława Kota. Studia, po krótkim epizodzie wojennym, kiedy wziął udział w obronie zagrożonej Ojczyzny, ukończył w roku 1924.

Od września 1924 r. do końca sierpnia 1926 r. pełnił obowiązki nauczycielskie w gimnazjum w Mielcu. Zwolniony z braku przepisanej liczby godzin, znalazł zatrudnienie od października 1926 r. w charakterze asystenta w Seminarium Historii UJ Stanisława Kota. Było to m.in. wynikiem uzyskania 16 lutego 1926 r. doktoratu na podstawie trzech szkiców poświęconych Marcinowi Krowickiemu, Janowi Mączyńskiemu i działalności kulturalnej Piotra Kmity. Funkcję asystenta pełnił u Stanisława Kota do czasu reformy Jędrzejewiczowskiej w 1933 r., w wyniku której jego mistrza pozbawiono katedry. Po zlikwidowaniu katedry władze uczelni przeniosły go do Seminarium Historycznego na stanowisko asystenta, które pełnił do roku akademickiego 1934/1935.

Od grudnia 1933 r. rozpoczął pracę w Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego, uzyskując od maja 1934 r. stanowisko „archiwariusza”. Archiwum kierował do 1939 r., przetwarzając go ze zwykłej składnicy akt w nowoczesną instytucję naukowo-badawczą. Uporządkował i zewidencjonował wiele zespołów akt, przeprowadzał różnorodne kwerendy urzędowe i badawcze, wykonywał wiele prac historycznych na potrzeby rektoratu.

Dnia 31 lipca 1935 r. habilitował się na podstawie wielkiej, liczącej prawie osiemset stron drukowanej książki *Historia Uniwersytetu Jagiellońskiego w epoce humanizmu*. Książka przyniosła nową wizję Uniwersytetu w epoce Odrodzenia, uczelni wykazującej różnorodne inicjatywy. Erudycyjna warstwa dzieła sprawia, że do dzisiaj traktowane jest jako swoista encyklopedia wiadomości o dziejach UJ w tej epoce. Książka spotkała się z nader żywym oddźwiękiem w polskich, niemieckich, austriackich, czeskich i francuskich środowiskach naukowych, czego wyrazem było wiele recenzji. Zbiegła się również z walką prowadzoną przez uniwersytety polskie z reformą Jędrzejewiczowską i stanowiła swoistą legitymizację uczelni krakowskiej, stanowiącej centrum oporu przeciw ograniczaniu autonomii szkół wyższych.

Bardzo wczesnie związał się z działalnością Polskiej Akademii Umiejętności. Od roku 1929 działał jako współpracownik Komisji Historii Oświaty i Szkolnictwa, od 1932 jako członek Komisji Historycznej. Został też współpracownikiem, sekretarzem i redaktorem wydawnictw Komisji Historii Medycyny i Nauk Przyrodniczych. W Akademii ściśle współpracował ze Stanisławem Kotem, któremu powierzono kierownictwo wydawnictwa *Źródła do dziejów życia umysłowego Polski i kontaktów z Europą w okresie Odrodzenia*. Między innymi w związku z tym wydawnictwem do roku 1939 siedmiokrotnie wyjeżdżał na studia

i poszukiwania zagraniczne, pięć razy z ramienia PAU. W latach 1926/1927, 1928, 1929/1930 przebywał we Włoszech, w 1933 w Niemczech, Austrii, Szwajcarii i Włoszech. W 1934 przeprowadzał poszukiwania w Niemczech i Francji, w 1936 w Czechosłowacji, a w 1937 we Włoszech. W Niemczech poszukiwania objęły archiwa i biblioteki, m.in. Wrocławia i miały doprowadzić do zdobycia materiałów dotyczących związków Śląska z Polską. W wyniku prowadzonych zagranicznych studiów poznał wiele zbiorów nieznanych dotąd uczonym polskim i zebrał materiały, które zaowocowały m.in. wydaniem metryki nacji polskiej w Padwie.

Uznanie zdobyte w wyniku licznych publikacji spowodowało, że w roku 1938 został przedstawiony przez Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Warszawskiego na opróżnioną katedrę historii kultury. Wybuch wojny przeszkodził realizacji powołania na warszawską katedrę i otworzył szczególnie trudną epokę w życiu uczonego. Tylko nieobecności w Krakowie zawdzięczał, iż nie został uwięziony wraz z profesorami UJ i nie znalazł się w obozie. Został jednak wyrzucony przez okupanta z mieszkania, biblioteka podręczna uległa częściowemu rozgrabieniu i zniszczony został warsztat pracy. Z początkiem 1940 r. władze niemieckie powołały go do służby archiwalnej, a w roku 1941 na stanowisko dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Powołanie to odrzucił tak samo, jak propozycję przetłumaczenia swej *Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w epoce humanizmu* na język niemiecki. Rozpoczął natomiast od listopada 1940 r., dla utrzymania siebie i rodziny, pracę w krakowskich tramwajach. Od 1943 r. pracował w Izbie Aptekarskiej, a pod koniec wojny przez krótki czas w Radzie Głównej Opiekuńczej (RGO). W czasie wojny uczestniczył w konspiracyjnych zebraniach dyskusyjnych na temat planów rozwoju i organizacji nauki historycznej w wolnej Polsce. Zajmował się też pracą naukową. Przygotował dwutomowy zarys pt. *Dzieje szkolnictwa wyższego w Polsce*, którego rękopis zaginął.

Po wojnie przystąpił do odbudowy i organizacji życia naukowego w Krakowie. W roku 1945 powołano go do ministerialnej grupy uczonych organizowanej przez rektora Stanisława Kulczyńskiego, która udawała się do Wrocławia dla przejęcia tamtejszych archiwów i bibliotek. Zajął się organizowaniem Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nie przyjął powołania na katedrę historii kultury do Uniwersytetu Wrocławskiego (1945) ani Warszawskiego (1946). Dekretem Prezydenta Krajowej Rady Narodowej z 20 XII 1946 mianowano go profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Historii Średniowiecznej i Nowożytnej Wychowania UJ. Wykładał także przez krótki czas w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie. W tym okresie rozwinął działalność jako redaktor (1948–1950) „Archiwum do Dziejów Oświaty i Szkolnictwa w Polsce” oraz „Reformacji w Polsce” (1948–1955). W roku 1949 powołano go na członka korespondenta PAU. Jednocześnie w tym samym roku przeniesiono go do Uniwersytetu Wrocławskiego, nie uzgadniając z nim tej decyzji, powiadamiając jedynie oficjalnym pismem o tym fakcie. Po powrocie z Wrocławia, w którym pracował do roku 1953, objął stanowisko

w Katedrze Historii Polski Feudalnej. W roku 1957 mianowano go profesorem zwyczajnym i powierzono kierownictwo utworzonej przez ministra szkolnictwa wyższego Katedry Historii Nauki na Wydziale Filozoficzno-Historycznym.

Po powrocie z Wrocławia w latach 1956/57–1957/58 pełnił funkcje dziekana Wydziału Filozoficzno-Historycznego, przyczyniając się do wskrzeszenia kierunków zlikwidowanych w okresie stalinowskim. Ponownie zajął się archiwum uniwersyteckim, pełniąc funkcję jego kierownika od roku 1957 do 1963, kiedy ustąpił ją swemu uczniowi Leszkowi Hajdukiewiczowi. Było to ewenementem w dziejach UJ, kierownictwo bowiem zakładów tradycyjnie zwalniało się i zwalnia dopiero z chwilą przechodzenia profesora na emeryturę, a znane są wypadki, że emeryci jeszcze starają się utrzymać przez pewien czas sprawowane funkcje. Przekazanie kierownictwa zapobiec miało usunięciu jego ucznia do instytucji pozauniwersyteckiej. W okresie kierowania Archiwum UJ przez Henryka Barycza przeżyło ono swój złoty okres. Zbiory uporządkowano, wydano drukowane inwentarze, które ułatwiły badaczom korzystanie z ogromnych nowożytnych i najnowszych materiałów archiwalnych. Profesor otaczał opieką i wspierał radą pracowników, którzy mieli zainteresowania naukowe i publikowali prace.

Równoległe z pracą w UJ zaangażował się w działalność utworzonego w PAN Zakładu Historii Nauki i Techniki, w którym podejmowano długofalowe prace nad dziejami nauki w Polsce. Od roku 1954 pełnił w nim funkcje etatowego pracownika aż do 1962 r. Przez długi okres kierował pracami Zespołu Historii Nauki okresu Staropolskiego. W Zespole m.in. wygłaszano referaty, dyskutowano nad nimi, co w efekcie doprowadziło do ogłoszenia wielu interesujących i rzetelnych monografii i artykułów.

Przez wiele lat należał do komitetów redakcyjnych i redakcji różnych wydawnictw. Był członkiem rad redakcyjnych „Biblioteki Klasyków Pedagogiki” (od 1955), „Odrodzenia i Reformacji w Polsce” (1956–1957), „Monografii z Dziejów Nauki i Techniki” (od 1957), „Biblioteki Pisarzy Reformacyjnych” (od 1958). Od 1957 r. do końca życia należał do Rady Naukowej *Polskiego Słownika Biograficznego*.

Był członkiem kilku towarzystw i akademii naukowych, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Instytutu Zachodniego w Poznaniu i Instytutu Śląskiego w Opolu. Od roku 1954 był członkiem korespondentem, a od roku 1971 członkiem rzeczywistym Académie International d’Histoire des Sciences w Paryżu. W 1973 r. powołano go na członka honorowego Academia A. Mickiewicz di Storia e Letteratura Polacca w Bolonii. W 1973 r. wybrano go w skład członków rzeczywistych PAN. W odrodzonej Polskiej Akademii Umiejętności wybrano go na stanowisko wiceprezesa. Posiadał też wiele odznaczeń. Należały do nich m.in. medal im. A. Coyrègo Académie Internationale d’Histoire des Sciences w Paryżu, medale Komisji Edukacji Narodowej i Mikołaja Kopernika, Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski oraz doktorat honoris causa Uniwersytetu

Wrocławskiego. Na emeryturę przeszedł w roku 1971. Już jednak zarządzeniem ministra oświaty i szkolnictwa wyższego z 18 II 1970, na rok przed zakończeniem pracy, zlikwidowano Katedrę, a rektor UJ odwołał go z jej kierownictwa z dniem 1 V 1970.

Jako profesor wykształcił kilkudziesięciu magistrów, 10 doktorów i przeprowadził kilka habilitacji. Do jego uczniów należą m.in. Mirosława Chamcówna, autorka monumentalnej historii UJ w epoce Komisji Edukacji Narodowej, Karolina Targosz, wytrawny badacz kultury staropolskiej, Leszek Hajdukiewicz, znawca prywatnych księgozbiorów Polaków okresu staropolskiego, Urszula Perkowska, autorka cenionych monografii z dziejów UJ, Julian Dybiec, historyk kultury XIX i XX w. Na ogół w ciągu swej działalności nauczycielskiej po wojnie prowadził niewiele zajęć dydaktycznych. Był to głównie wykład monograficzny i seminarium. Semina z reguły nie były liczne ze względu na wysokie wymagania i przedmiot. Studentów bardziej interesowała historia polityczna niż historia kultury. Bez względu na zainteresowania seminarzystów, epoką staropolską lub XIX i XX wiekiem, tematyka zajęć dotyczyła czasów staropolskich i w dużym stopniu polegała na różnorodnych formach pracy nad źródłami. Rozwijało to w trakcie seminariów precyzję metody historycznej i erudycję. Postępowanie takie było wynikiem przyjętej przez profesora ekonomii pracy naukowej i przeświadczenia, że właściwej metody historycznej można się nauczyć tylko na podstawie analitycznej pracy nad staropolskim źródłem. Nierzadkie były przypadki, że referaty seminaryjne należało przygotować na podstawie źródeł łacińskich z XV, XVII w., mimo iż ich autor interesował się XIX w. i z tego zakresu pisał pracę magisterską. Profesor, mimo iż był niesłychanie ostrożny i nie wypowiadał się publicznie na tematy ideologiczne i aktualnej sytuacji politycznej, kontynuował liberalną tradycję seminarium jeszcze z czasów Stanisława Kota. Na seminarium uczęszczali studenci różnorodnych orientacji, a nawet osoby duchowne, np. jezuita, sercanka. W kontaktach nieoficjalnych dawał poznać się jako antyklerykał. Przewrażliwiony na punkcie podważania nawet szczegółów swoich dzieł (Sipayłówna, Urban), był profesor jednocześnie bardzo tolerancyjny i godził się z koncepcjami seminarzystów, którzy podważali jego ustalenia, o ile tylko potrafili je racjonalnie i faktograficznie udowodnić. Dbałość o prawdę, rzetelność faktów powodowała wielokrotnie, iż służba temu imperatywowi prowadziła profesora do negocjowania i ostrej krytyki niektórych publikacji, co w konsekwencji prowadziło czasami do deprecjacji autorów i uderzało nie tyle w publikacje, co osoby. Autentycznie zainteresowani nauką seminarzyści jak i samodzielni pracownicy zawsze mogli liczyć na pomoc i życzliwą zachętę. Profesor wyraźnie oddzielał osobiste sympatie i antypatie od nauki.

Jako uczonego wykazywał nieustanną aktywność i szerokie zainteresowanie problematyką od średniowiecza po XX-wieczną, zarówno polską, jak i zachodnioeuropejską. Wyrazem tej postawy były liczne, zwłaszcza w okresie

przedwojennym, recenzje i artykuły pisane na marginesie zagranicznych wydawnictw w jakiś sposób związanych z Polską.

W swym dorobku uczonego pozostawił Henryk Barycz 647 publikacji, obejmujących zarówno prace samodzielne, jak również tylko redaktorskie, będące wstępami do różnorodnych wydawnictw, artykułami w czasopismach i powtórzone później w zbiorowych tomach autorskich. Za wcześnie jeszcze i zbyt wiele czasu wymagałoby wykazanie i ustalenie wkładu profesora do rozwoju nauki historycznej. Poprzestaśmy więc jedynie na ustaleniu głównych kierunków jego badań i zainteresowań poznawczych.

Niewątpliwie najbardziej dominującym nurtem w badaniach stanowiły prace poświęcone historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Profesor wielokrotnie podkreślał głębokie przywiązanie do uczelni. Czuł się równie silnie zespolonym z *Alma Mater* jak dawni mistrzowie, powołani do jej służby z równie małych i odległych miejscowości, jak Maciej z Miechowa lub jego profesorowie, np. Stanisław Kot, Wacław Sobieski. Owo przywiązanie manifestował licznymi publikacjami, poczynając od artykułu z roku 1928 poświęconemu Józefowi Dietlowi, poprzez wydawnictwo *Gratisa* profesora Jana Brożka, *Szkiców z dziejów Uniwersytetu Jagiellońskiego* (1933) aż do wydawnictwa *Alma Mater Jagiellonica* (1958), monografii o profesorze UJ Wacławie Sobieskim (1978) i studiom poświęconym profesorowi krakowskiej uczelni Stanisławowi Kotowi (1987). Najwybitniejszym dziełem spośród tej grupy publikacji jest *Historia Uniwersytetu Jagiellońskiego w epoce humanizmu* (1935). Jako skarbnica wielu nieznanych faktów do tej pory stanowiła podstawowe źródło wiedzy o uczelni dla różnorodnych publikacji i tę funkcję będzie pełnił chyba jeszcze dosyć długo. Wielką wartość posiadają także wydawnictwa źródeł *Conclusiones Universitatis Cracoviensis* z 1933 liczące ponad pięćset stron oraz *Album studiosorum*. Był ostatnim wydawcą źródeł uniwersyteckich i nic nie wskazuje, by znalazł się jego kontynuator z powodu nieznamości łaciny i paleografii.

Z badaniami nad historią UJ ściśle wiążą się prace nad szeroko ujmowanymi dziejami edukacji i myśli pedagogicznej w Polsce. Wśród nich znajdują się publikacje poświęcone edukacji Sobieskich, studia traktujące o ideach pedagogicznych Andrzeja Maksymiliana Fredry, Szymona Marycjusza z Pilzna. Jest też monografia *Szkół Nowodworskich* doprowadzona do roku 1777.

Inna, równie ważna dziedzina twórczości, to związki kulturalne i naukowe Polski z Zachodem Europy. Na wybór tej tematyki wpłynęły tradycje krakowskie i Stanisław Kot, który zachęcał do pracy w tej dziedzinie, angażował do zbierania materiałów i wyjazdów zagranicznych. Odbywało się to pod auspicjami Akademii Umiejętności. Najwybitniejszą publikacją z tej dziedziny zainteresowań profesora jest książka z roku 1938 *Polacy na studiach w Rzymie w epoce Odrodzenia*. Wiele następnych artykułów zilustrowało stosunki Polski z Francją, Niemcami, Bazyłą, Genewą, Wiedniem, Pragą i innymi ośrodkami zagranicznymi. Zostały one

wydane w tomie pt. *Z dziejów polskich wędrówek naukowych za granicę* (1969). Cenną publikacją było ogłoszenie *Metryki nacji polskiej w Uniwersytecie Pade-wskim* (1592–1745), która uwieńczyła prace polskich badaczy piszących w róż-nych okresach o kontaktach z tą uczelnią.

Od roku 1929 datują się publikacje profesora dotyczące historii nauki polskiej. Zaczęły się one od artykułów poświęconych Reinholdowi Heidensteinowi, Janowi Brożkowi, Mikołajowi Kopernikowi. Ich uwieńczeniem jest zwięzły syntetyczny zarys pt. *Rozwój historii oświaty, wychowania i kultury w Polsce* (1949) obejmujący epoki od XVI do połowy XX w. Jest to niewątpliwie jeden z najlepszych tomików wydanych w serii „Historia Nauki Polskiej w Monografiach”. Pionierskim podsumowaniem dziejów polskiej nauki renesansowej był referat na sesji poświęconej Odrodzeniu, wydany potem w roku 1956 w formie samodzielnej książki. O ile jednak badania nad Odrodzeniem były tak zaawansowane w Polsce, że łatwo było opracować syntetyczny zarys rozwoju nauki w tej epoce, o wiele bardziej trudnym zadaniem było przygotowanie dużej syntezy traktującej o dzie-jach nauki w okresie Baroku. Została ona wydana w drugim tomie *Historii nauki polskiej* (1970) ukazującej się pod redakcją Bogdana Suchodolskiego. Zagadnienie rozwoju nauki w XVII w. zostało ujęte bardzo wnikliwie i wszechstronnie. Uwypatniono szeroki europejski kontekst nauki polskiej, omówiono instytucje naukowe i dzieje poszczególnych dyscyplin wiedzy. Opracowanie do dzisiaj pełni podwójną funkcję. Jest to nie tylko obraz dziejów nauki, ale zarazem pierwszy nowoczesny zarys polskiego szkolnictwa siedemnastowiecznego. Prace syntetyczne uzupełniają różnorodne artykuły i książki poświęcone uczonym polskim różnych epok od Odrodzenia do XX wieku ogłaszane, przez profesora niemal do końca życia.

Spora liczba publikacji dotyczy Śląska i jego związków z Macierzą. Zaintere-sowanie tą problematyką wyrosło na tle działalności Polskiej Akademii Umiejęt-ności, zmierzającej do opracowania dziejów tej dzielnicy i miało wyraźny wydźwięk polityczny. Od lat trzydziestych publikował Henryk Barycz szkice poświęcone uczonym związanym ze Śląskiem i kontaktom tych ziem z Krakowem. Są wśród nich prace o Jerzym Samuelu Bandtkiem, Józefie Lompie, o studentach śląskich w Uniwersytecie Jagiellońskim. W pewnym stopniu prace te zostały zebrane i ogłoszone drukiem w dziele wydanym dwukrotnie pt. *Śląsk w polskiej kulturze umysłowej* (1979, 1982).

Drugą dzielnicą, której Henryk Barycz poświęcił wiele publikacji, była Galicja. Wydobyto w nich liczne grono zapomnianych postaci literatów i uczonych. Niemal wspólną cechą owych studiów było podkreślanie niezwykle niesprzyjających warunków dla pracy intelektualnej Galicjan i równoczesne akcentowanie ich dorobku i wkładu do kultury tej krainy. Podsumowaniem studiów, prowadzonych od początku okresu międzywojennego, jest dwutomowa książka pt. *Wśród gawę-dziarzy, pamiętnikarzy i uczonych galicyjskich* (1963).

Sądcczyzna, z której wywodził się, również zyskała w nim swego dziejopisa. Jej przeszłości poświęcał drobniejsze opracowania, poczynając od roku 1928 niemal do końca życia. Najbardziej wartościowe z nich i najbardziej obszerne nosi tytuł *Z kulturalnego almanachu Nowego Sącza* (1962). Zawiera panoramę sylwetek sądeckich twórców kultury od renesansowego Jana Sandeckiego Maleckiego do dwudziestowiecznego popularyzatora antyku Stanisława Rzepińskiego. Jest to jednocześnie najpoważniejsze studium poświęcone sądeckiej kulturze w całych dotychczasowych badaniach nad tym regionem.

Ulubioną epoką badawczą Henryka Barycza była Reformacja i Odrodzenie. Epokom tym poświęcił wiele artykułów i kilka książek. Najczęściej poświęcone były one znanym postaciom, jak m.in. Marcinowi Krowickiemu, Abrahamowi Kulwieciowi, Stanisławowi Lubienieckiemu, Janowi Łasickiemu, Janowi Kochanowskiemu.

Biografistyka przewijała się przez całe życie profesora, poczynając od krótkich artykułów traktujących o przedstawicielach kultury polskiej aż do obszernych studiów i książek. Biografie pisane na podstawie starannych i wnikliwych kwerend przynoszą tak liczne informacje, że długo jeszcze będą z nich korzystać uczeni i popularyzatorzy historii. Henryk Barycz od początku ukazywania się *Polskiego Słownika Biograficznego* był autorem, na którego redakcja zawsze mogła liczyć, który niejednokrotnie ratował ją w kłopotach. Już dla pierwszego tomu opracował 31 biogramów. Do tomu ósmego włącznie opracowywał przeciętnie po czternaście biogramów, od tego tomu do trzydziestego trzeciego po kilka życiorysów. W sumie zamieszczono w *Słowniku* 191 biogramów jego autorstwa. Prawie połowa z nich dotyczyła profesorów Akademii Krakowskiej.

Dziedzina, która najdłużej zachowa swą wartość, są wydawnictwa źródeł historycznych. W tym zakresie należał do niemal wyjątkowych uczonych, którzy ogłosili tak dużą liczbę źródeł. Są wśród nich pojedyncze listy z epok od XVI do XX w., kroniki z okresu staropolskiego, liczne pamiętniki XIX w., np. Fryderyka Hechla, Franciszka Ksawerego Preka, Ludwika Łętowskiego. Znane było w Krakowie chowanie ciekawych pamiętników, gdyż obawiano się, że przystąpi do ich publikacji. Rozszerzają wiedzę o minionych epokach, ludziach pisma naukowego Jana Brożka oraz dwutomowa korespondencja Karola Szajnochy.

Pisarstwo Henryka Barycza cechowała dążność do literackiej stylizacji. Ta cecha sprawiła, że wszystkie jego prace czyta się z zainteresowaniem. Inną cechą było dążenie do przedstawiania nawet najtrudniejszych zagadnień w sposób jasny i zrozumiały. Owe wspomniane cechy sprawiły, że książka *Uniwersytet Jagielloński w życiu narodu polskiego* jest do tej pory najlepszym popularnym zarysem historii UJ, naśladowanym przez innych i najchętniej czytany przez studentów przygotowujących się do egzaminu z historii kultury i historii wychowania.

Znamiennym rysem charakteru profesora była uparta praca, która rodziła poczucie samodzielności, własnej wartości i godności. Ta cecha charakteru

sprawiła, że już po przejściu na emeryturę, w czasie przeznaczonym na zasłużony wypoczynek ogłosił jeszcze 160 publikacji w tym kilka książek. Wykaz drukowanych prac zamieszczonych przy niniejszym wspomnieniu dokumentuje niestrudzoną pracowitość uczonego, której wymagał również od innych.

Wiernym współtowarzyszem życia profesora była jego małżonka dr Maria Baryczowa z Nalepów, osoba o głębokim wykształceniu historycznym, niespotykanym uroku osobistym i mądrości. Wychowując dzieci, prowadząc dom, zarabiając na utrzymanie zaraz po wojnie szcieniem, roztaczając sprzyjającą atmosferę spokojnej pracy naukowej, przyczyniła się w dużym stopniu do tego, że lista publikacji profesora jest tak obszerna.

Julian Dybiec
(Kraków)

Bibliografia prac Henryka Barycza za lata 1966–1993*

1966

1. Karbowski Antoni (1856–1919), profesor UJ, współtwórca polskiej historii wychowania i szkolnictwa. *Pol. Słown. Biogr.* T.12:1966 s. 20–23.
2. *Recherches sur l'histoire des relations culturelles entre les dissidents polonais et l'occident.* Kasper Malina (Malinius) – poète calviniste polonais écrivant en latin. Nouvellement découvert éléments fictifs et réels de sa biographie. Trad. Krzysztof Żaboklicki. *Archiwum Hist. Filozofii i Myśli Społ.* T.12:1966 s. 75–103.

1967

3. Antoni Artymiak (1897–1963). *Przegląd Hist.-Oświat.* R.9:1966 nr 4 druk: 1967 s. 457–461.
4. Stanisław Grzepski na tle rozwoju polskiej myśli renesansowej. [w:] *Geometria to jest miernicza nauka. Materiały Sesji Naukowej zorganizowanej przez : Uniwersytet Jagielloński, Zakład Historii Nauki i Techniki PAN i Stowarzyszenie Geodetów Polskich.* Kraków 1967. Dodatek do *Przegl. Geodez.* R.39:1967 nr 5 poświęcony 400 rocznicy wydania *Geometrii* Stanisława Grzepskiego s.

* Bibliografię Profesora Henryka Barycza za lata 1923–1966 zestawił Leszek Hajdukiewicz; bibliografia ta, w której zarejestrowano 450 pozycji, ukazała się drukiem w „*Studiach i Materiałach z Dziejów Nauki Polskiej*” Seria A: „*Historia Nauk Społecznych*” zesz. 12 Warszawa 1968 s. 11–44. Niniejszy wykaz bibliograficzny, opracowany przez Juliana Dybca, jest kontynuacją zestawienia z 1968 r. W wykazie tym zachowano układ i zapis opisów bibliograficznych zastosowany w „*Studiach i Materiałach z Dziejów Nauki Polskiej*” (przypis Redakcji).

5. Historia kultury, nauki, oświaty i wychowania w Uniwersytecie Jagiellońskim. [w:] Studia z dziejów Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego pod red. Sylwiusza Mikuckiego. Kraków 1967. Zesz. Nauk. Uniw. Jagiell. Nr 139: Prace Hist. Z. 16 s. 185–222.
6. Kilka strzępów źródłowych do dziejów literatury polskiej XVI i XVII w. [w:] Księga pamiątkowa ku czci Konrada Górskiego. Toruń 1967 s. 185–222.
7. Studia historyczne Wojciecha Kętrzyńskiego w świetle urzędowych źródeł Uniwersytetu Królewieckiego. [w:] Ossolineum 1817–1967. Księga pamiątkowa w 150-lecie Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Red. nauk. Bolesław Olszewicz. Wrocław 1967 s. 215–218.
Rec. Janusz Jasiński, Komunikaty Mazur.-Warm. R.12:1968 nr 2 s. 415.
8. Italofilia e italofofia nella Polonia del Cinque - e del Seicento [w:] Italia, Venezia e Polonia. Tra umanesimo e rinascimento. A cura di Mieczysław Brahmer. Wrocław 1967 s. 142–158.
9. Z podróży po Polsce włoskiego intelektualisty-bibliofila. [Jana Bernardyna Bonifacio d'Oria]. Roczniki Bibliot. R.10:1966 z. 3/4 [druk:] 1967 s. 293–309, Zsf, rez.
10. Renata Dutkova: Uniwersytet Jagielloński w czasach Księstwa Warszawskiego. Szkoła Główna Krakowska w latach 1809–1814. Wrocław 1965.
Rec.: Przegl. Hist.-Oświat. R.10:1967 nr 2 s. 338–340.
11. Jan Osmolski – ami des poètes et des savants. [w:] Mélanges de littérature et de philologie offer a Mieczysław Brahmer. Warszawa 1967 s. 41–53.

1968

12. W kręgu dziejów krakowskiej Almae Matris. Kwart. Hist. Nauki i Techn. R.13:1968 nr 2 s. 253–273, rez. sum.
13. Kilka wspomnień z lat akademickich i udziału w pracach Koła Historyków Studentów UJ. (Urywek z większej całości). [w:] Koło Historyków Studentów UJ w latach 1892–1967. Kraków 1968. Zesz. Nauk. Uniw. Jagiell. Nr 194: Prace Hist. Z. 25 s. 107–129.
14. W blaskach epoki Odrodzenia. Warszawa 1968. PIW 8° ss. 482, nlb. 2, tabl.
Zawiera: Dwaj poeci renesansowi w murach Uniwersytetu Krakowskiego; Dyplomata-anglofil; Z kłopotów młodego filologa; Od Kalwina do Ignacego Loyoli, czyli o niezwykłych przygodach polskiego franta; Przyjaciół i protektor zagranicznych uczonych; Sycylijski pionier kultury renesansowej w Polsce; Włoski poeta humanistyczny w Polsce Zygmunto夫斯基; Z podróży po Polsce włoskiego intelektualisty-bibliofila; Przyjaciół Jana Kochanowskiego Mikołaj Gelasinus (sylwetka humanisty); Nowo odkryty poeta łacińsko-polski – Kasper Malina (Malinius) – Elementy fikcyjne i rzeczywiste jego biografii; Nad życiem, charakterem i osobowością twórcą Sebastiana Petrycego; Angielski gość w Polsce; Dzieło literackie Jana Brożka; Stanisław Łempicki jako badacz polskiego renesansu.
Rec. Leszek Hajdukiewicz, Kwart. Hist. Nauki i Techn. R.14:1969 nr 2 s. 358–365; Tadeusz Ulewicz, Z badań nad kulturą polskiego renesansu. Ruch Liter. R.11:1970 Z. 2 s. 130–133.
15. Waleriana Kalinki starania o dyrektorurę Biblioteki Jagiellońskiej. Roczniki Bibliot. R.11:1967 Z. 1/2 [druk:] 1968 s. 109–113, Zsf., rez.

16. Stanisław Pikus czy Stanisław Korzbok Zawadzki? Przyczynek do metodyki krytyki historycznej. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce* T.13:1968 s. 251–255.

Polem.: Maria Sipayłto, *Dwóch czy jeden Zawadzki? Tamże* T.13:1968 s. 255.

17. Wacław Urban, *Studia z dziejów antytrynityzmu na ziemiach czeskich i słowackich w XVI i XVII wieku*. Kraków 1966.

Rec. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce* T.13:1968 s. 226–231.

18. List Floriana Susligi do Marcina Kromera. [Wyd.] Henryk Barycz. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce* T.13:1968 s. 161–167.

19. Kopciowic (Kopciewic, Kopciowicz) Jan (1620–1684), profesor Uniw. Krak. Pol. Słown. Biogr. T.13:1968 s. 617–618.

1969

20. Moje szkoły historyczne. (Przemówienie [H. Barycza] wygłoszone w Domu Pracy Twórczej UJ w Modlnicy w dniu 8 czerwca 1968 r.) *Roczniki Bibliot. R.13:1969 Z. 1/2 s. 299–311*, rés., rez.

21. Antoni Karbowski – człowiek i dzieło. W pięćdziesięciolecie zgonu. (1856–1919). *Kwart. Hist. Nauki i Techn. R.14:1969 nr 2 s. 259–286*, rez., sum.

22. *Z dziejów polskich wędrówek naukowych za granicę*. Wrocław 1969 Zakł. Narod. im. Ossolińskich 8° ss. 469, nlb. 2, tabl. 16.

Zawiera: Dziejowe związki Polski z Uniwersytetem Karola w Pradze; W promieniach uniwersytetu soborowego w Bazylei; Uniwersytet Wiedeński w życiu umysłowym Polski; O pierwszych kontaktach naukowych Polski z Uniwersytetem Bazylejskim; Pod urokiem humanistycznego Paryża; Sto lat studiów i podróży kulturalnych do Genewy 1550–1650; Opowieść o studiach zagranicznych wicedyrektora Uniwersytetu Padewskiego; W murach starej Getyngi; Polska młodzież akademicka we Wrocławiu przed powstaniem styczniowym 1858–1863; Podzwonne Uniwersytetowi Królewickiemu.

23. Dziewiętnastowieczny polski dostojnik Kościoła [Ludwik Łętowski] apologetą Erazma i jego „Pochwały głupoty”. (Przyczynek do losów Erazma z Rotterdamu w Polsce.) *Roczniki Bibliot. R.13:1969 Z. 1/2 s. 275–291*, rés., rez.

24. Dwa epizody różnowiercze z listopada 1533 r. [Oprac.] Henryk Barycz. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T.14:1969 s. 141–149.

Rec. Mieczysław Bednarz, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T.16:1971 s. 236–238.

25. Bona Sforza, regina di Polonia. [w:] *Dizionario Biografico Degli Italiani*. Vol. XI: 1969 s. 430–436.

1970

26. Barok [w:] *Historia nauki polskiej*. T. 2. Red. Bogdan Suchodolski. Wrocław 1970 Zakł. Narod. im. Ossolińskich. Wyd. PAN s. 5–230.

Liczne recenzje tego tomu i całości wymieniane w: *Bibliografia historii Polski za rok 1971*.

Oprac. St. Głuszek... Wrocław 1973 s. 78 poz. 1250; za rok 1972, Wrocław 1974 s. 75 poz. 1218; za rok 1973, Wrocław 1975 s. 76 poz. 1241.

27. Wizerunek humanisty-różnowiercy. Literacko-wyznaniowa biografia Abrahama Kulwiecia. Roczniki Bibliot. R.14:1970 Z. 1/2 s. 27–52. rez., rės.
28. Międzynarodowa rola Uniwersytetu Krakowskiego na przełomie XV i XVI wieku. [w:] Kraków i Małopolska przez dzieje. Studia i szkice profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Red. Celina Bobińska. Kraków 1970 s. 199–216.
29. Nowe szczegóły do dziejów inwentaryzacji archiwum miasta Nowego Sącza w drugiej połowie XIX wieku. [Wyd.] Henryk Barycz. Roczn. Sądecki T.10/11:1969–1970 s. 427–432.
30. Der Pole Johannes Osmolski, ein Freund der Basler Gelehrten. Basler Zeitschrift für Geschichte und Altertumskunde Bd.70:1970 s. 146–160.
31. Krasieński Jan Andrzej (1550–1612), kantor krakowski, kanonik gnieźnieński, scholastyk łęczycki i kielecki, pisarz humanistyczny, historyk. Pol. Słown. Biogr. T.15:1970 s. 177–179.
32. Krautwald (także Crautwald) Walenty (1490–1545), humanista śląski, kanonik nyski i legnicki, później zwolennik reformacji. Pol. Słown. Biogr. T.15:1970 s. 245–246.
33. Krokier Marcin (ok. 1505–1569), profesor prawa i rektor Uniw. Krak., Pol. Słown. Biogr. T.15:1970 s. 314–315.
34. Kromer Marcin h. własnego (1512–1589), biskup warmiński, dyplomata, historyk, pisarz kontrreformacyjny. Pol. Słown. Biogr. T.15:1970 s. 319–325.
35. Krupka (lub Krupek) Przecławski Konrad h. własnego (ok. 1520– prawdopodobnie przed 1568 r.), działacz wczesnego okresu reformacji polskiej. Pol. Słown. Biogr. T.15:1970 s. 411–413.
36. Krowicki Marcin (zm. 1573), działacz reformacyjny, pisarz apologetyczno-polemiczny. Pol. Słown. Biogr. T.15:1970 s. 350–353.
37. Włoskie podróże Piotra Kochanowskiego [streszczenie w:] W kręgu „Gofreda” i „Orlanda”. Księga Pamiątkowa Sesji Naukowej Piotra Kochanowskiego (w Krakowie 4–6 kwietnia 1967 r.) Red. Stanisław Pigoń i Tadeusz Ulewicz, Wrocław 1970 s. 35–38.
38. [wspólnie z Karoliną Targosz] Kraków w czasach Piotra Kochanowskiego [w:] W kręgu „Gofreda” i „Orlanda”... s. 39–64, res.

1971

39. Über einige Aspekte der polnischen Wissenschaft der Epoche des Barocks. [w:] Études d'histoire de la science et de la technique. Dir. en chef Bogdan Suchodolski. Section 2, Varsovie 1971 Inst. d'Hist. de la Science et de la Technique auprès de l'Acad. Pol. d. Sciences XIII Congrès International d'Hist. d. Sciences. Moscou 1971 s. 3–17.
40. Stanisław Lubieniecki jako historyk reformacji. [w:] Wokół dziejów i tradycji arianizmu. Zbiór studiów pod red. Lecha Szczuckiego. Warszawa 1971 s. 77–94.
41. Z epoki renesansu, reformacji i baroku. Prądy – idee – ludzie – książki. Indeksy Andrzej Dobosz. Warszawa 1971. PIW 8° ss. 795, nlb. 1, tabl.

Zawiera: I Kontakty i oddziaływania zagraniczne: Śladami Erazma z Rotterdamu w Polsce. W 500-lecie urodzin wielkiego humanisty; Polsko szwajcarska współpraca kulturalna; Tajemnicza wizyta polska w stolicy luteranizmu (1533 r.); Humanista flamandzki w Polsce Jan Stratiusz;

Jan Maczyński, językoznawca i leksykograf. Jego koneksje zagraniczne; Studia i wędrówki włoskie Piotra Kochanowskiego na tle kulturalnych i różnowierczych tradycji tego rodu; II W tygłu reformacyjnym: U narodzin ruchu reformacyjnego w Małopolsce; Pionier reformacji polskiej i grono jego uczniów; Proces Konrada Krupki Przecławskiego o wiarę w r. 1551; Marcin Krowicki polemista i pamflicista polskiej reformacji; III Pod urokiem nowych prądów: Ziemia przemyska i Przemyśl w rozwoju kultury renesansowej; Saga kleparskiej rodziny Rożanków. Historia trochę kryminalna; Zmarnowany talent. Szymon Marycjusz, humanista i pisarz pedagogiczny; Konterfekt profesorski wśród nagich muz (*Rzecz nieco polemiczna*); Zapomniany profesor i bibliofil krakowski – Wojciech Leopolda; Stanisław Grzępski – człowiek i dzieło; IV Na drogach baroku: W poszukiwaniu kamienia filozoficznego, czyli traktat o Michale Sędziwoju; Podskarbi wielki koronny Jan Kazimierz Krasiński, niedoszły święty kontreformacji polskiej; Z dziejów jednej książki; V Zagadek autorskich: Wokół autorstwa Proteusa (1564); Kto napisał poemat „Apologeticus” z r. 1582; „Dyskurs o pomnożeniu miast” i jego przypuszczalny autor; O nową koncepcję odrodzenia.

Rec. Lech Szczucki, *Nowe Książki*. R.[24]:1972 nr 8 s. 66–67; Marcei Kosman, *Kwart. Hist.* R.80:1973 nr 1 s. 134–136; Valerio Marchetti, *Biblioth. d'Humanisme et Renaissance*. T.35:1973 nr 3 s. 581–582.

42. Meandry Lismaninowskie. Odrodzenie i Reformacja w Polsce. T.16:1971 s. 37–66, rós.

43. Między Nysą i Krakowem. Szkoła w Nysie w promieniach Uniwersytetu Krakowskiego w okresie Odrodzenia. Śląski Kwart. Hist. Sobótka R.26:1971 nr 4 s. 435–451, Zsf.

Na marginesie artykułu: Jerzy Burchardt, W sprawie gimnazjalistów nyskich ze śląskiego Wiązowa. Śląski Kwart. Hist. Sobótka R. 27:1972 nr 3 s. 469–471.

44. Znaczenie Uniwersytetu Krakowskiego w początkach rozwoju erazmianizmu w Polsce. [w:] *Erasmiana Cracoviensia*. W 500-lecie urodzin Erazma z Rotterdamu 1469–1536. Red. Józef Buszko. Kraków 1971, *Zesz. Nauk. Uniw. Jagiell.* Nr 250: *Prace Hist. Z.* 33 s. 23–38.

45. Stanisłai Lubieniecii *Historia reformationis Polonicae*. Praef. Henricus Barycz. (*Indice nominum instruxit Ianussius Tazbir*). Varsoviae 1971 PWN ss. XXXVI, nlb. 16, 332, nlb. 3. Instytut Filozofii i Socjologii PAN. Biblioteka Pisarzy Reformacyjnych. Nr. 6.

Rec. Antonio Rotondo, *Riv. Stor. Italiana*. A.84:1972 fasc. 3 s. 831–835; Tadeusz L. Smoliński, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T.17:1972 s. 239; [Marceli Kosman] M.K., *Studia Źródłoznawcze*. T.19:1974 s. 261–262.

46. Archiwum nacji polskiej w Uniwersytecie Padewskim. Do druku przygotował Henryk Barycz. T. 1: *Metryka nacji polskiej w Uniwersytecie Padewskim 1592–1745*. Indeks osób: Karolina Targosz. Wrocław 1971. *Zakł. Narod. im. Ossolińskich*. Wyd. PAN Oddz. Kraków 8° ss. 437, nlb. 3, tabl. 2, riass., rez. *Zakł. Hist. Nauki i Techn. PAN. Źródła do Dziejów Nauki i Techniki* T. 10.

47. Kulwieć (*Culvensis, Kulva*) Abraham h. Łabędź (ok. 1510–1545), pionier reformacji na Litwie, profesor uniwersytetu w Królewcu, grekysta i hebraista. *Pol. Słown. Biogr.* T.16:1971 s. 165–167.

48. Kwaśniewicz (*Kwaśniowicz*) Maciej (zm. 1633), profesor Uniw. Krak., bibliofil. *Pol. Słown. Biogr.* T.16:1971 s. 340.

49. Lang (Lange) Jan (1503–1567), konsyliarz i dyplomata w służbie króla Ferdynanda I Habsburga, humanistyczny poeta i rektor, gre cysta. Pol. Słown. Biogr. T.16:1971 s. 478–481.
50. Lasota Stanisław h. Rawicz (ok. 1515–1561), dworzanin, agent dyplomatyczny i sekretarz królewski. Pol. Słown. Biogr. T.16:1971 s. 555.

1972

51. Neoromantyk historii [Wacław Sobieski]. Kultura. R.10:1972 nr 49 s. 4.
52. Maciej z Miechowa, Opis Sarmacji Azjatyckiej i Europejskiej (oraz tego co się w nich znajduje). Z łac. przełożył i komentarzem opatrzył Tadeusz Bieńkowski. Wstęp Henryk Barycz. Posłowie [ros. i wł.] Waldemar Voisé. Wrocław 1972 Zakł. Narod. im. Ossolińskich 8° ss. 100. PAN Zakł. Hist. Nauki i Techniki. Źródła do Dziej. Nauki i Techn. T. 14 s. 5–16.
53. Professeurs et étudiants parisiens en 1547: lettre d'un Polonais (Florian Susliga) à Martin Kromer. [Wyd.] Henryk Barycz. (Trad. du pol. Ambroise Jobert, du latin Charles Béné). Cahiers d'Hist. Mondiale. T.17:1972 No 2 s. 161–169.
54. Archiwum nacji polskiej w Uniwersytecie Padewskim. T. 2: Statuta oraz akta i protokoły zgromadzeń nacji polskiej w Uniwersytecie Padewskim. Do druku przygot. Henryk Barycz. Kraków 1972 Zakł. Narod. im. Ossolińskich 8° ss. 179, nłb. 1, tabl. 2, il. rias., rez. Zakł. Hist. Nauki i Techn. PAN. Źródła do Dziejów Nauki i Techn. T. 11.
55. Libanus Jerzy, znany także jako Jerzy z Legnicy (1464–zm. po r. 1546), profesor Uniw. Krak., humanista – gre cysta, pisarz pedagogiczny, muzyk, Pol. Słown. Biogr. T.17:1972 s. 270–273.
56. Lipski Jacek Jan (1892–1925), bibliotekarz i historyk. Pol. Słown. Biogr. T.17:1972 s. 421–422.
57. Lismanin Franciszek (1504–1566), prowincjał i komisarz generalny franciszkanów, profesor Uniw. Krak., działacz reformacyjny. Pol. Słown. Biogr. T.17:1972 s. 465–470.

1973

58. Wśród śląskich mistrzów, współtowarzyszy i przyjaciół Mikołaja Kopernika. Kwart. Opolski. R.19:1973 nr 4 s. 18–37.
59. Jan Łasicki. Studium z dziejów polskiej kultury naukowej XVI wieku. Wrocław 1973 Zakł. Narod. im. Ossolińskich 8° ss. 180, tabl. 15, rés., rez. PAN Zakł. Hist. Nauki i Techn. Monografie z Dziejów Nauki i Techn. T. 90.
- Rec. Tadeusz Bieńkowski, Kwart. Hist. Nauki i Techn. R.19:1974 nr 2 s. 361–362; Lech Szczucki, Kwart. Hist. R.81:1974 nr 3 s. 658–663; Marcelli Kosman, Euhemer. R.19:1975 nr 2 s. 146–149.
60. Les premiers contacts de Jan Łasicki avec la culture occidentale (1556–1561). Acta Pol. Hist. T.27:1973 s. 5–28. (Trad. par Aleksander Wołowski).
61. Łasicki Jan (ok. 1534–po 1599), historyk, bibliograf, polemista różnowierczy. Pol. Słown. Biogr. T.18 Z.2:1973 s. 218–222.

62. Łętowski Ludwik, pseud. i krypt., Ł., Ł..., Ł^{xxx}, były wojskowy polski, Bartłomiej Podgórczanin, Podgórczanin od Sącza, XŁ (1786–1868), biskup tytularny Joppy, administrator diecezji kielecko-krakowskiej, członek Senatu Rzeczypospolitej Krakowskiej, historyk, literat, bibliofil. Pol. Słown. Biogr. T.18:1973 s. 361–364.
63. Łowczowski Jan h. Gryf (zm. w r. 1568), opat tyniecki, mecenas nauki i literatury. Pol. Słown. Biogr. T.18:1973 s. 440–441.
64. Posłowie [do:] W renesansowej Florencji. Panorama społeczności. Aut. Maurillo Adriani i in. Przeł. [z wł.] Janina Gajda i inni. Wrocław 1973. Zakład Narod. im. Ossolińskich. Bratislava: „Tatran” s. 285–294.
65. Z tradycji oświatowo-szkolnych Sądeckizny. Roczn. Sądecki T.14:1973 s. 5–35.

1974

66. Studia Aleksandra Birkenmajera nad dziejami nauki polskiej. Kwart. Hist. Nauki i Techn. R.19:1974 nr 3 s. 525–538, sod., rés.
67. U początków krakowskiej tradycji kopernikańskiej. Biul. Bibliot. Jagiellońskiej. R.24:1974 nr 1/2 s. 5–27, rés.
68. Oświata i nauka w dawnej Polsce w XVI–XVIII w. [w:] Księga pamiątkowa 400-lecia Toruńskiego Gimnazjum Akademickiego. Red. Zbigniew Zdrójkowski. T.3:1974 cz. 2 s. 135–143.
Rec. Mirosława Chamcówna, Przegl. Hist.-Oświat. R.17:1974 nr 1 s. 110–111, nr 2 s. 287–292.
69. Z dziejów niedocenionej placówki. [w:] Studia z dziejów Drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego 1783–1974. Księga zbiorowa pod red. Leszka Hajdukiewicza i Jana Hulewicza. Kraków 1974. Uniw. Jagiell. Varia. T. 91 s. 7–19.
70. „List pocieszający” do Franciszka Stankara. (Zagraniczne echa uwięzienia herezjarchy włoskiego). Odrodzenie i Reformacja w Polsce. T.19:1974 s. 165–171.
71. W kręgu usiłowań stworzenia i wydania w Rzymie oficjalnej historii Polski 1513–1515 r. Ricerche Slav. Vol.17/19:1970/72 s. 13–34.
72. Polacy w dawnym gimnazjum w Brzegu (w. XVI–XVIII). Śląski Kwart. Hist. Sobótka R.29:1974 nr 2 s. 177–191. Zsf.
73. Johan Huizinga, Jesień średniowiecza. Przełożył Tadeusz Brzostowski. Wstępem opatrzył Henryk Barycz. Posłowie Stanisław Herbst. Warszawa 1974 PIW s. 9–25. Toż wyd. nast. w 1992.
74. Malecki Hieronim (ok. 1526/7–ok. 1583/4), pisarz, wydawca, współwłaściciel drukarni, minister luterański w Elku na Mazurach. Pol. Słown. Biogr. T.19:1974 s. 295–297.
75. Malecki Jan (także Jan z Sącza, Sandecensis, Sandecki, Maletius lub Malecius), (zm. 1567), pisarz, drukarz–wydawca, minister luterański. Pol. Słown. Biogr. T.19:1974 s. 297–299.
76. Maliński (właściwie Malina), w zlatynizowanej formie Malinius lub Malinius Kasper (ur. ok. 1552–3, zm. po 1576), poeta łacińsko-polski. Pol. Słown. Biogr. T.19:1974 s. 368–369.

77. Marcin z Łęczycy (ok. 1410–do ok. 1473, 1474), profesor i rektor Uniwersytetu w Pradze, astronom, pisarz pedagogiczny i medyczny, lekarz kapituły poznańskiej. Pol. Słown. Biogr. T.19:1974 s. 567–568.
78. Marcin z Opoczna (ok. 1515–ok.1553), docent Uniw. Krak., jeden z pierwszych przywódców reformacji polskiej. Pol. Słown. Biogr. T.19:1974 s. 568–569.
79. Marcin z Ujazdu, w zlatynizowanej formie Visadovius, Viasdus, Wiazd, Viasdiensis, w literaturze nazywany błędnie Ujazdowskim (1544–1589), profesor Uniw. Krak., filolog, jezuita. Pol. Słown. Biogr. T.19:1974 s. 574–575.

1975

80. Stanisław Smolka w życiu i w nauce. Kraków 1975 Wyd. Liter. 16° ss. 410, nlb. 2. Cracoviana. Ser. 2: Ludzie i wydarzenia.
 Rec. Stanisław Rusocki, *Losy wybrańca*. Nowe Książki R.27:1975 nr 22 s. 53–54; Ziemowit Miedziński, *Życie Szkoły Wyższej*. R.24:1976 nr 11 s. 87–91; Krystyna Śreniowska, *Przegląd Hist.* T.67:1976 z. 4 s. 685–686; Jakub Forst-Battaglia, *Zeitschrift f. Ostforsch.* Jg.28:1979 H. 1 s. 147–148.
81. Wojski sandomierski [Jan Kochanowski] contra wojski krasnostawski [Stanisław Sarnicki]? Do historii pewnej kontrowersji dziejopisarskiej. [w:] For Wiktor Weintraub. *Essays in Polish literature, language, and history presented on the occasion of his 65th Birthday*. The Hague, Paris 1975 s. 65–83.
82. Pierwsze krakowskie spotkania z dziełem Mikołaja Kopernika. [w:] *Przeszłość przyszłości*. Księga ofiarowana Bogdanowi Suchodolskiemu. Warszawa 1975 PIW s. 37–45.
83. Z epistolografii szesnastowiecznej. [Oprac.] Henryk Barycz. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T.20:1975 s. 119–139.
84. Maricjusz Szymon (Marycjusz) (1516–1574), humanista, pisarz pedagogiczny, profesor Uniw. Krak. Pol. Słown. Biogr. T.20:1975 s. 12–14.
85. Marszałkowicz (Marszałkiewicz) Maksymilian (1804–1878), właściciel ziemski, działacz gospodarczy i polityczny, literat i publicysta. Pol. Słown. Biogr. T.20:1975 s. 69–70.
86. Mączyński Jan h. Świnka (ur. ok. r. 1515–zm. przed 1584), lingwista, leksykograf, działacz polityczny i reformacyjny. Pol. Słown. Biogr. T.20:1975 s. 336–339.

1976

87. Un jeune polonais intermédiaire entre des humanistes français et allemand. (Trad. du pol. par Ambroise Jobert). *Biblioth. d'Humanisme et Renaissance*. T.38:1976 No 2 s. 339–341. Zawiera list Mikołaja Uhrowickiego do Joachima Camerana.
88. Dwa kobiece doktoraty medycyny w dalekiej przeszłości. *Archiwum Historii Medycyny* T.30:1976 Z. 2 s. 165–169.
89. Czyżby jeszcze jeden stypendysta Henryka Sienkiewicza? Z podróży włoskiej Wojciecha Weissa 1901–1902. *Ruch Liter.* R.17:1976 Z. 5 s. 335–339.

90. Mieroszewski Sobiesław (1820–1890), X. ordynat myślowicki, pisarz historyczny i polityczny, członek nadzw. Akademii Umiejętności w Krakowie. Pol. Słown. Biogr. T.21:1976 s. 1–2.
91. Mikołaj z Szadka (zwany zazwyczaj Szadek, Schadkovius lub od imienia ojca Prokopiades), (1489–1564), profesor Uniw. Krak., astronom, miłośnik i znawca książki. Pol. Słown. Biogr. T.21:1976 s. 138–140.
92. Morawski Szczęsny (właściwie Feliks) Jan Nepomucen, pseud. i krypt. Cecora, pseud. malarski, F.M., S.M., Szcz. M., Szczęsny M..., B.A., Arbuzowski Bartłomiej, także Harbuzowski, Arbuzowski Bartłomiej od Starego Sącza, Bonifacy Arbuzowski, Dr Iugo (1818–1898), literat, malarz, historyk i kolekcjoner, archeolog, publicysta, pionier regionalizmu. Pol. Słown. Biogr. T.21:1976 s. 745–749.

1977

93. Na przełomie dwóch stuleci. Z dziejów polskiej humanistyki w dobie Młodej Polski. Wrocław 1977 Zakł. Narod. im. Ossolińskich 8° ss. 329, nlb. 3, tabl. 12.

Zawiera: Henryk Sienkiewicz w środowisku intelektualnym Krakowa; Wizerunek uczonego z epoki Młodej Polski: Szlakami życia Karola Potkańskiego; Stanisława Windakiewicza siedem grzechów głównych; Szymon Askenazy wśród przeciwności i niepowodzeń życiowych i naukowych.

Rec. Václav Žáček, Slov. Přehl. R.67:1981 č. 5 s. 421–423; tenże Slavia. R.51:1982 č. 2 s. 226–229; Henryk Stanisław Michalak, Roczn. Łódzki. T.25:1979 s. 305–308; Wiktor Weintraub, Slav. Rev. Vol.39:1980 No 3 s. 518.

94. U świtu nowoczesnej polonistyki uniwersyteckiej. [w:] Studia z dziejów oświaty i kultury umysłowej w Polsce XVIII–XX w. Księga ofiarowana Janowi Hulewiczowi. Kom. red.: Renata Dutkova, Julian Dybiec, Leszek Hajdukiewicz. Wrocław 1977 Zakł. Nar. im. Ossolińskich s. 127–159.
95. Roma nella cultura intellettuale del Barocco polacco. [w:] Barocco fra Italia e Polonia. Atti dal IV Convegno di Studi promosso ed organizzato del Comitato degli Studi sull'Arte dell'Academia Polacca delle Scienze e della Fondazione Giorgio Cini di Venezia (Varsovie, 14–18 ottobre 1974) a cura di Jan Ślaski. Warszawa 1977 s.
96. Dynastia kurzelowska. Rodowód i charakterystyka inteligentów kurzelowskich. Roczn. Nauk.-Dydakt. WSP w Krakowie. Z. 59: Prace Hist. Nr 8: 1977 s. 69–79, rés., sod.
97. Nowe szczegóły do życia Floriana Susligi. Odrodzenie i Reformacja w Polsce. T.21:1976 druk 1977 s. 137–139.
98. Głos w dyskusji [w:] W kręgu wielkiej reformy. Sesja naukowa w Uniwersytecie Jagiellońskim w dwusetną rocznicę powstania Komisji Edukacji Narodowej 24–26 października 1973. Pod red. Kamilli Mrozowskiej, Renaty Dutkowej. Kraków 1977 s. 267–268.
99. Sprawozdanie z obrad plenarnych [w:] W kręgu wielkiej reformy. Sesja naukowa w Uniwersytecie Jagiellońskim w dwusetną rocznicę powstania Komisji Edukacji Narodowej... s. 330–333.

100. Rewizja rewizji, czyli o przedwczesnym pasowaniu jezuita Fryderyka Szembeka na autora anonimowego dziurysza podróży włosko-iberyjskiej z 1595 roku. Odrodzenie i Reformacja w Polsce. T.22:1977 s. 233–242.

Polemika z: Władysław Magnuszewski, O autorze Dzienników podróży po Włoszech, Malcie, Hiszpanii i Portugalii w 1595 r. Odrodzenie i Reformacja w Polsce T.19:1974.

101. Mymer (Mymerus) Franciszek (ok. 1500–po 1564), humanista, tłumacz i wydawca pomocy i podręczników szkolnych oraz dzieł klasyków, poeta łaciński. Pol. Słown. Biogr. T.22:1977 s. 357–358.

102. Nanke Czesław (1883–1950), historyk, profesor tytularny Uniw. Lwow. i docent Uniw. Krak. Pol. Słown. Biogr. T.22:1977 s. 511–513.

103. Henryk Barycz, Krystyn Matwijowski, Negius (Naegius, Neige) Konrad (1546–1617), pastor luterański na Śląsku, autor zbioru kazań w języku polskim. Pol. Słown. Biogr. T.22:1977 s. 654–656.

104. Niegoszewski (Niegoszowski) Stanisław h. Jastrzębiec (ok. 1560–5–ok. 1589–90), poeta różnojęzyczny, głównie łaciński, improwizator. Pol. Słown. Biogr. T.22:1977 s. 763–765.

105. Niegoszewski (Niegoszowski) Stanisław h. Jastrzębiec (ok. 1565–70–po 1607), poeta łaciński i polski, sekretarz królewski, podróżnik. Pol. Słown. Biogr. T.22:1977 s. 765–767.

1978

106. Stanisław Kot [1885–1975] – historyk polskiego Odrodzenia i Reformacji. Biul. Bibliot. Jagiell. R.28:1978 nr 1/2 s. 5–22, tabl. 3, rés.

107. Historyk gniewny i niepokorny. Rzecz o Wacławie Sobieskim. Kraków 1978. Wyd. Liter. 16° ss. 492, nlb. 3, ilustr. Cracoviana. Ser. 2: Ludzie i wydarzenia.

Rec. Maria Bogucka, Niełatwe życie historyka. Nowe Książki. R.30:1978 nr 16 s. 72–74;

Krystyna Śreniowska, Kwart. Hist. R.86:1979 nr 1 s. 226–228.

108. Cracovia nello sviluppo e nell'affermazione delle teorie copernicane. Wrocław 1978 Zakł. Narod. im. Ossolińskich 8° ss. 19, nlb. 5. Accad. Pol. delle Scienze. Bibliot. e Centre di Studi a Roma. Conference. [Vol.] 73.

109. Nieznany brat poety Jana Kochanowskiego – scholarem Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ruch Literacki. R.18:1977 Z. 6 [druk] 1978 s. 461–463.

110. Z dziejów humanizmu w Polsce. Kto z Polaków sprawował lekturę retoryki w Uniwersytecie Bolońskim w roku 1519–1520? Odrodzenie i Reformacja w Polsce. T.23:1978 s. 27–34, rés.

111. Nowodworski Bartłomiej h. Nałęcz (ok. 1552–1625), wojownik, kawaler maltański, dworzanin królewski, kapitan gwardii przybocznej, tzw. harcerzy króla Zygmunta III, mecenas oświaty i nauki. Pol. Słown. Biogr. T.23:1978 s. 356–360.

112. Nowodworski Jerzy Wojciech h. Nałęcz (ok. 1590–ok. 1639), pisarz kancelarii i sekretarz królewski, towarzysz chorągwi husarskiej, przygodny literat i działacz kulturalny. Pol. Słown. Biogr. T.23:1978 s. 366–367.

113. Nucerinus Sebastian (1565–1635), teolog, kaznodzieja, pisarz, tłumacz. Pol. Słown. Biogr. T.23:1978 s. 405–407.

114. Morawski Szczęsny, Z korespondencji. [Wyd.] Henryk Barycz. Roczn. Sądecki T.15/16:1974–1977 [druk] 1978 s. 331–368.

1979

115. O Jarosławie Wicie Opatrym [1882–1977] nauczycielu – bibliotekarzu – uczonym – inicjatorze założenia Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Nowym Sączu. Wspmnienie. Studia Hist. R.22:1979 Z. 3 s. 525–533; Dodatek: Jarosław Wit Opatry: Moje prace zawodowe i naukowe.

116. Powstanie, wzrost i upadek gimnazjum różnowierczego w Pińczowie (1551–1565). Pińczów i jego szkoły w dziejach. Kraków 1979 Zesz. Nauk. Uniw. Jagiell. Nr 512: Prace Hist. Z. 62 s. 69–93.

117. Śląsk w polskiej kulturze umysłowej. Katowice 1979 Śląsk 8° ss. 466, nlb. 2.

Zawiera: Na drogach wspólnego rozwoju kulturalnego; Sylwetki śląsko-polskie humanistów; Polscy przybysze w śląskich ośrodkach humanistycznych w dobie renesansu; Odkrycie polskiego Śląska; Wokół polskich tradycji Uniwersytetu Wrocławskiego; Ze wspomnień osobistych o Śląsku.

Rec. Jan Malicki, Ruch Literacki R.23:1982 Z. 1/2 s. 71–75.

118. Aspects internationaux de l'humanisme polonais. Un polono-lithuanien inconnu, professeur de rhétorique a l'Université de Bologne en 1519–1520. Acta Pol. Hist. [T.]39:1979 s. 187–195.

119. Józef Ignacy Kraszewski czterokrotny kandydat do katedry uniwersyteckiej. Kraków 1979 Wyd. Liter. 16° ss. 162, nlb. 4, portr. Cracoviana. Ser. 2: Ludzie i wydarzenia.

Rec. Henryk Stanisław Michalak, Roczn. Łódzki. T.30:1981 s. 336–339.

120. Karol Potkański i Helena Modrzejewska. (W siedemdziesięciolecie zgonu znakomitego historyka). Roczn. Bibliot. PAN w Krakowie. R. 24: 1978/9 s. 89–108.

Zawiera m.in. 7 listów Potkańskiego do Modrzejewskiej z 1891 r.

121. Historia Starego Sącza od czasów najdawniejszych do 1939 roku. Praca zbiorowa pod red. Henryka Barycza. Kraków 1979 Wyd. Liter. 8° ss. 377, nlb. 2 ilustr.

122. Przedmowa [do] Historii Starego Sącza... s. 5–8.

123. Stary Sącz przed stu laty we wspomnieniach Jana Sitowskiego. Wybrał i opracował H. Barycz. [w:] Historia Starego Sącza... s. 199–207.

124. Listy Wncentego Zakrzewskiego do Edmunda Długopolskiego. [Oprac.] Maria i Henryk Baryczowie. Roczn. Bibliot. PAN w Krakowie. R.24: 1978/1979 s. 125–159.

125. Ambroise Jobert, Komisja Edukacji Narodowej w Polsce 1773–1794. Jej dzieło wychowania obywatelskiego. Przełożyła i uzupełniła Mirosława Chamicówna. Przedmową opatrzył Henryk Barycz. Wrocław 1979 s. V–VIII.

126. Orszak (Orsacius) Grzegorz (ok. 1520–ok. 1567), rektor gimnazjum w Pińczowie i Dubiecku, organizator szkolnictwa różnowierczego w Małopolsce, pisarz religijny. Pol. Słown. Biogr. T.24:1979 s. 260–263.

127. Orzelski Świętosław h. Drya (1549–1598), starosta radziejowski, poseł sejmowy, historyk. Pol. Słown. Biogr. T.24:1979 s. 305–309.

128. Osmolski (Osmolicki, Osmólski) Jan h. Bończa (ok. 1510–1593/4), mecenas uczonych i literatów, miłośnik nauk ścisłych i alchemii. Pol. Słown. Biogr. T.24:1979 s. 370–373.

129. Otwinowski Erazm h. Gryf (ur. między 1524 a 1529, zapewne 1528–1614), poeta, podróżnik, arianin. Pol. Słown. Biogr. T.24:1979 s. 641–645.

130. Seventeenth century Padua in the intellectual life of Poland. [w:] Polish civilization. Essays and studies. Ed. by Mieczysław Giergielewicz in cooperation with Ludwik Krzyżanowski. New York 1979. New York Univ. Press. A Pol. Inst. of Arts a Sciences of America. s.

Rec. Lawrence Orton, Pol.-Amer. Studies. Vol.37:1980 No 1 s. 83–85.

1980

131. Bologna nella civiltà polacca tra Medioevo e Rinascimento. [w:] Italia Venezia e Polonia. Tra Medio Evo e Età Moderna. A cura di Vittore Branca e Sante Graciotti. Firenze 1980. Leo Olschi Editore. Fondazione Giorgio Cini. Centro di Cultura e Civiltà Veneziana. Studi T. 35 s. 19–44.

132. Niezwykłe spotkanie Michała Wiszniewskiego w Sorrento w r. 1845. Ruch Literacki R.21:1980 Z. 4 s. 283–300.

133. Z krakowskiego Parnasu w początkach wieku XVI. Biul. Bibliot. Jagiellońskiej R.30:1980 nr 1/2 s. 15–29, rés.

134. Trzydzieści pięć lat Polski Ludowej. Polska nauka historyczna – problemy odbudowy. Kwart. Hist. R.86:1979 nr 3 [druk] 1980 s. 596–615.

Wypowiedź Henryka Barycza na ankiety Kwartalnika Historycznego, poświęcona organizacji i tworzeniu nauki historycznej w Krakowie.

135. Petrycy Sebastian z Pilzna (1554–1627), profesor Uniw. Krak., filozof, historyk, lekarz, poeta a tłumacz. Pol. Słown. Biogr. T.25:1980 s. 703–707.

1981

136. Szlakami dziejopisarstwa staropolskiego. Studia nad historiografią w. XVI–XVIII. Wrocław 1981. Zakł. Narod. im. Ossolińskich. 8° ss. 308, tab. 9.

Zawiera: Dążenia i próby stworzenia nowego obrazu przeszłości Polski w dobie Renesansu. Od Filipa Callimacha do Reinholda Heidensteina; Dwie syntezy dziejów narodowych; Stanisław Lubieniecki – historyk reformacji polskiej; Jędrzej Kitowicz: pamiętnikarz – powieściopisarz – historyk?

Rec. Janusz Tazbir, Od Długosza do Kitowicza. Nowe Książki R.33:1981 nr 11 s. 16–18; Anna Malicka, Odrodzenie i Reformacja w Polsce T.27:1982 druk 1983 s. 223–226; też Acta Pol. Hist. T.47:1983 [druk] 1984 s. 281–285.

137. Z zaścianka na Parnas. Drogi kulturalnego rozwoju Jana Kochanowskiego i jego rodu. Kraków 1981. Wyd. Liter. 8° ss. 397, nlb. 3, 47 il.

Rec. Jan Ślaski, Dwie książki o J. Kochanowskim, Nowe Książki. R.35:1983 nr 2 s. 24–28; Wacław Urban, Przegl. Hist. T.74:1983 Z. 1 s. 169–175.

138. Kilka dokumentów z dziejów przyjaźni dwóch historyków. W pięćdziesiątą rocznicę zgonu Jana Ptaśnika [1876–1930]. Roczn. Bibliot. PAN w Krakowie. R.26:1981 s. 129–174.

Zawiera listy J. Ptaśnika do Edmunda Długopolskiego z lat 1904–1930.

139. Piliński Tadeusz (1836–1867), historyk, agent Hotelu Lambert, epistolograf. Pol. Słown. Biogr. T.26:1981 s. 281–283.

140. Pinczovius Stanisław (ok. 1518–1598), profesor i rektor Uniw. Krak., kanonik katedralny krakowski. Pol. Słown. Biogr. T.26:1981 s. 327.

141. Osiemnastowieczna pochwała kawy, *Silva Rerum*. Series nova, wychodzi jak jest gotowa, redagują sowizdrzały, co Warszawy nie widziały, niech im sprzyja łaska boska i wolna (choć goła) Rzeczpospolita Krakowska. Red. T. Ulewicz i Wł. Berbelicki, Kraków 1981 Wyd. Liter. s. 86–103.

1982

142. Alcune pagine della storia dei rapporti polacco-bolognesi. Zesz. Nauk. Uniw. Jagiell. Nr 638: Prace Histor. Z. 71: Studia Italo-Polonica. T.1:1982 s. 33–38.

143. Śląsk w polskiej kulturze umysłowej. Wyd. 2 popr. i uzup. Katowice 1982 Śląsk 8° ss. 482, nlb. 2.

144. Henryk Barycz, Ambroise Jobert, Humanisme et fanatisme à Paris 1541–1572, d'après quelques Polonais. Rev. d'Hist. Moderne et Contemporaine. T.29:1982 [No 1] s. 96–112.

145. Jakub Sobieski starszy czy Wawrzyniec Świeczkowicz? (Gawęda bibliograficzna w sprawie autorstwa najstarszej biografii Bartłomieja Nowodworskiego), Biul. Bibliot. Jagiell. R.31:1981 nr 1/2 druk 1982 s. 119–133. rés.

146. Kartki ze wspomnień starego nauczyciela [Jarosława Wita Opatrnego] o Nowym Sączu. [Oprac.] Henryk Barycz. Roczn. Bibliot. PAN w Krakowie. R.27:1982 s. 125–143.

147. Fragmenty pamiętnikarskie [Czesława Nankego]. [Oprac.] Henryk Barycz. Roczn. Bibliot. PAN w Krakowie. R.27:1982 s. 223–250.

148. Michał Wiszniewski, Podróż do Włoch, Sycylii i Malty. Przygot. do druku, pomnożył tekstami z rękopisów, opatrzył objaśnieniami i posłowiem Henryk Barycz. Warszawa 1982, PIW 8° ss. 570, nlb. 2, il.

149. Pocięcha Władysław (1898–1958) historyk, dyrektor Biblioteki Kórnickiej, wicedyrektor Biblioteki Jagiellońskiej. Pol. Słown. Biogr. T.27:1982 s. 19–23.

150. Poetevinus Jan (ok. r. 1550–po r. 1593), humanista francuski, nauczyciel szkół różnowierczych w Polsce. Pol. Słown. Biogr. T.27:1982 s. 203–205.

1983

151. Studia zagraniczne Jana Zamoyskiego. [w:] Cztery lata Zamościa. Materiały sesji naukowej zorganizowanej przez Wydział I Nauk społecznych PAN, Uniwersytet im. M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Zamojskie Tow. Przyj. Nauk, 12–13 czerwca 1980 r. w Zamościu. Pod red. Jerzego Kowalczyka. Wrocław 1983 s. 229–231.

152. Wstęp [do:] Elżbieta Burda, Anna Piskorz: Jan III Sobieski w Uniwersytecie Jagiellońskim. Wystawa w trzechsetną rocznicę wiktorii wiedeńskiej. Collegium Maius, 2 II–28 II 1983. Kraków 1983. Muzeum Uniw. Jagiell. i Bibliot. Jagiell. s. 3–12.

153. Potkański Karol (1861–1907), historyk, profesor UJ. Pol. Słown. Biogr. T.27:1983 s. 724–730.

1984

154. O niedoszłym wydawnictwie Polskiej Akademii Umiejętności Źródła do dziejów życia umysłowego Polski (kilka wspomnień i dokumentów). Roczn. Bibliot. PAN w Krakowie. R.29:1984 s. 5–32.

155. Rzecz o studiach w Krakowie dwóch generacji Sobieskich. Kraków 1984 Wyd. Liter. 8° ss. 240, ilustr. Tow. Miłośn. Hist. i Zabytków Krakowa. Biblioteka Krakowska Nr 124.

156. Bieżanowski Stanisław Józef. [w:] Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1. Warszawa 1984 s. 86.

157. De origine et rebus gestis polonorum libri XXX. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1. Warszawa 1984 s.180–181.

158. Fredro Andrzej Maksymilian. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 278.

159. Frovinus. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 279.

160. Glaber Andrzej. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 303.

161. Glicznier Erazm. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 303–304.

162. Górski Jakub. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 321–322.

163. Kochanowski Mikołaj. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 454.

164. Krowicki Marcin. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 511.

165. Kromer Marcin. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 509.

166. Łaski Jan. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 610.

167. Łempicki Stanisław. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 612.

168. Maciej z Miechowa. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 623.

169. Marycjusz Szymon. Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny. T. 1:1984 s. 642.

1985

170. Karta z niedawnych dziejów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Aresztowanie prof. Stanisława Kota w r. 1937 w świetle dochowanej dokumentacji. Biul. Bibliot. Jagiell. R.34/35:1984/1985 nr 1/2 s. 31–62, rés.

171. Jan Kochanowski a Padova: I suoi maestri ed i suoi colleghi. [w:] Giovanni Cochano poeta rinascimentale polacco nel 450-mo anniversario della morte. Wrocław 1985 Zakł. Narod. im. Ossolińskich s. 106–110. Accad. Pol. delle Scienze. Bibliot. e Centre di Studi a Roma. Conferenze vol. 91.

172. Petrycy Sebastian. [w:] Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny, t.2:1985 s. 161.

173. Prewancjusz (Praevantius, Provancius, Prowancjusz), później Władysławski Gabriel (ok. 1570–1631), wychowawca dzieci Zygmunta III, sekretarz królewski, kanonik i prałat kilku kapituł, twórca fundacji dla Uniw. Krak. Pol. Słown. Biogr. T.28:1985 s. 443–445.

1986

174. Przybyło Maciej (także Maciej z Krakowa, Mathias de Cracovia), później występujący pod zlatynizowanym nazwiskiem Auctus (ur. przed 1490–1543), lekarz, fizyk miasta Wrocławia, humanista. Pol. Słown. Biogr. T.29:1986 s. 122–123.

175. Psarski Andrzej, także Andrzej z Psar (ok. 1425/1430–1474), profesor Uniwersytetu Wiedeńskiego, doktor medycyny, lekarz bpa Andrzeja Bnińskiego i kapituły poznańskiej. Pol. Słown. Biogr. T.29:1986 s. 250–251.

176. Dilemmi ed eterogeneità del Rinascimento Polacco. [w:] Cultura e nazione in Italia e Polonia del Rinascimento all'Illuminismo. A cura di Vittore Branca e Sante Gracioti. Firenze 1986 s. 181–195.

1987

177. Między Krakowem a Warmią i Mazurami. *Studia i szkice*. Olsztyn 1987 *Pojezierze* 8° ss. 341, nlb. 3.

Zawiera: Cz. I Problemy i dylematy odnowy intelektualnej i nawiązania współpracy kulturalnej z Polską; cz. II Z galerii poetów i literatów związanych z Prusami i Warmią; cz. III Przodownictwo Krakowa w recepcji myśli Mikołaja Kopernika; cz. IV Wśród historyków Warmii i Mazur.

178. Osobliwe wydarzenie u grobu św. Antoniego w Padwie w r. 1350. *Roczn. Komisji Historycznoliter.* Oddział PAN w Krakowie. R.24:1987 s. 41–51.

179. Jakuba Sobieskiego instrukcja pedagogiczna dla brata Jana przed jego wyjazdem na peregrynację zagraniczną (1620). *Zesz. Nauk. Uniw. Jagiell.* Nr 766: *Prace Hist.* Z.81:1987 s. 9–26.

W aneksie list Jakuba Sobieskiego z 1 II 1620.

180. Dwaj pisarze XVI stulecia – Stanisławowie Niegoszewscy. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce.* T.32:1987 s. 141–165.

181. Stanisław Kot, Polska Złotego Wieku a Europa. *Studia i szkice*. Wyboru dokonał, przygotował do druku i wstępem opatrzył Henryk Barycz. Warszawa 1987 *PIW* 8° ss. 913, nlb. 3, ilustr. *Klasyki Historiografii*.

182. Stanisław Kot – życie i dzieło. [w:] Stanisław Kot, Polska Złotego Wieku a Europa... s. 5–88.

183. Radymiński Marcin (1612–1664), profesor Uniw. Krak. i jego historiograf. Pol. Słown. Biogr. T.30:1987 s. 32–36.

1988

184. Historia szkół nowodworskich od założenia do reformy Kołłątaja. Wyd. 2 zmien. i uzup. Kraków 1988. Wyd. Akademii Górniczo-Hutniczej, 8° ss. 268, ilustr.

1989

185. Pięćdziesiąt lat Polskiego Słownika Biograficznego. Jego narodziny – trudne początki – perspektywy rozwoju. Biul. Bibliot. Jagiell. R.38:1988 nr 1/2 [druk 1989] s. 185–225. rés.

186. Rożanka (Rosarius) Stanisław (ok. 1520–1572), lekarz, humanista, rajca krakowski i senior zboru kalwińskiego. Pol. Słown. Biogr. T.32:1989 s. 431–433.

187. Rożanka (Rosatus) Stanisław (ok. 1522–po 1580), dr medycyny, kanonik wrocławski i głogowski. Pol. Słownik Biogr. T.32:1989 s. 433–434.

188. Aleksander Brückner [w:] Aleksander Brückner 1856–1939. Opracował Władysław Berbelicki, Warszawa 1989 s. 122–136.

1990

189. Galicyjski pamiętnikarz i akwarelista z Nozdrzca [Franciszek Ksawery Prek 1801–1865]. [w:] Brzozów. Zarys monograficzny. Pod red. zespołu Jerzy F. Adamski (przewodn.). Brzozów 1990. Muzeum Regionalne PTTK im. Adama Fastnacha na zlec. Rady Gminy i Miasta. s. 317–343.

1991

190. Rocznicowo i renesansowo (Wykład inauguracyjny) [wygłoszony na międzynarodowej sesji naukowej w czterechsetlecie Jan Kochanowskiego] [w:] Cracovia litterarum. Kultura umysłowa i literacka Krakowa i Małopolski w dobie Renesansu. Księga zbiorowa Międzynarodowej Sesji w czterechsetlecie zgonu Jana Kochanowskiego (w Krakowie, 10–13 października 1984 r.), Wrocław-Kraków-Warszawa Zakł. Narod. im. Ossolińskich 1991 s. 9–32.

191. Środowisko naukowe Krakowa w okresie Jana Kochanowskiego. Cracovia litterarum. Kultura umysłowa i literacka Krakowa i Małopolski w dobie Renesansu... s. 225–244.

192. Głos w dyskusji. Cracovia litterarum. Kultura umysłowa i literacka Krakowa i Małopolski w dobie Renesansu... s. 33, 34–35.

193. Rullus Jan (zm. 1532), humanista, pedagog, bibliofil. Pol. Słown. Biogr. T.33:1991 s. 78–79.

1992

194. Rybkowic Jan, od r. 1613 Jan Augustyn (ok. 1580–1634), profesor wymowy, a potem teologii w Uniw. Krak., kolekcjoner dzieł sztuki i bibliofil. *Pol. Słown. Biogr.* T.33:1992 s. 353–355.
195. Szczęsny Morawski. [w:] *Portrety Ossolińskie. Antologia wspomnień. Wybrał, opracował i biogramami opatrzył Eugeniusz Adamczyk.* Wrocław-Warszawa-Kraków 1992 s. 77–85.
196. Johan Huizinga, *Jesień średniowiecza.* Przeł. T. Brzostowski. Wstępem opatrzył Henryk Barycz. Posłowiem Stanisław Herbst. Wyd. 4. Warszawa 1992 s. 9–25.

1993

197. *Wspomnienia z czasów wojny. Kraków dnia 11 czerwca 1945 r.* Do druku podał Andrzej Biernacki. *Nauka Polska jej potrzeby, organizacja i rozwój. Rocznik Kasy im. Józefa Mianowskiego.* R.II(XXVII):1993 s. 53–71.

